

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. VII. Quid Juris sit, si plures sint Delegati aut subdelegati?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

deratum stipendium aliquid exigat. *cit. C. Statutum de Rescript. in 6. §. Assessorem. 5.* Pariter curare debet, ne Notarius, quem in causa adhibet, in exigendo salario æqui & iusti metas excedat. *cit. C. §. Notarium 6.* Denique non debet testes vocare, nisi quantum causæ conditio & status postulat. Is verò, qui testes produxit, competentes illis expensas subministrare debet, ut dicitur *cit. C. §. penult.*

§. VII.

Quid Juris sit, si plures sint Delegati aut Subdelegati.

S U M M A R I U M.

524. *Causa delegatur pluribus vel conjunctim, vel in solidum. Quod ultimum non presumitur, nisi in rescripto exprimat.*
525. *Pluribus si commissa simul est causa, nequit unus valide procedere sine altero.*
526. *Et mortuo uno vel inhabili reddito jurisdictionem amittit etiam alter.*
527. *Si facta est delegatio cum clausula, ut si unus non possit, procedant reliqui, possunt isti procedere, si alii nolint, tametsi possent.*
528. *Si plures sunt Delegati, major pars votorum obtinet.*
529. *Causa pluribus in solidum delegata locum habet preventio.*
530. *Si simul ceperint cognoscere causam, unus sine reliquorum consensu eam expedire non potest.*
524. *Cum frequenter eadem causa pluribus simul delegatur, aut à Delegato Principis pluribus subdelegatur, explicandum est, quomodo plures hujusmodi Delegati aut Subdelegati in causa procedere possint ac debeant. Potest autem causa delegari vel subdelegari pluribus aut conjunctim, aut singulis in solidum. In solidum nunquam censetur pluribus delegata, nisi in Rescripto id exprimat. C. Causam 16. & C. Prudentiam 21. de Offic. & potest. Judic. Deleg. 525.*

525. Si pluribus simul seu conjunctim, ut ferè fit, causa committitur, omnes ad eam concurrere debent, ita ut si unus non concurrat, processus sit nullus; nisi aliud in forma Commissionis expressum sit. *cit. C. 16. & L. Duo 39. ff. de Re Judic.* Secus est in Judicibus Ordinarijs, si plures jurisdictionem actualem habeant: poterunt enim & simul & seorsim judicare, uti colligitur ex *L. un. ff. de Offic. Consul.* & tradit ibi Bartol. *n. 1. § 2. Gloss. in C. ut Officium 11. de Heret. in 6. Gloss. in cit. C. 21. V. Teneatur*, ac Panorm. *ibid.* Idemque communis DD. tradit de Judicibus delegatis ad universitatem causarum, v. g. duobus Visitatoribus Dioecesis: quòd eorum jurisdictio Ordinariæ æquiparetur.

526. Ex dictis consequens est, quod traditur *C. uno 24. de Offic. & potest. Judic. Deleg.* si unus ex pluribus nominatim delegatis, moriatur, vel incapax fiat jurisdictionis, etiam reliquorum jurisdictionem expirare, & recurri ad Delegantem debere: nisi aliud in delegatione fuerit expressum. Idque verum esse existimo cum Molina *tr. s. de Just. disp. 24. n. 1. §. quia ergo*, & Haunoldo *Tom. s. de Justit. tr. 1. n. 126.* etiam tunc, quando unus eorum moritur re non amplius integrâ, dummodo moriatur ante sententiam. Sumitur ex *cit. C. 42. & C. licet 30. eod.* Ratio est: quia sicut si unus tantum sit delegatus, & durante processu incapax reddatur jurisdictionis, pergere in causa non potest, tametsi coepta jam sit: ita si complexum illud Delegatorum, cui Delegans jurisdictionem alligavit, non amplius detur, pergere reliqui nequeunt, quia sublato complexo vel Collegio Delegatorum sublata est jurisdictionis. Si tamen unus ex Delegatis Pontificijs aliquem ex suis Collegis subdelegarit, poterit subdelegatus in causa procedere tam subdelegantis quam proprio nomine, si subdelegans re non amplius integrâ mortuus, aut incapax jurisdictionis factus sit. *C. Quamvis 6. § C. Licet undique 30. de Offic. & potest. Judic. Deleg.* Idemque dicendum universim videtur de Delegatis Principum, quando causam subdelegant. Quòd si unus ex pluribus,

non nominatim, sed sub conceptu alicujus Dignitatis vel Officii, delegatis moriatur, vel incapax fiat, suspensa manet reliquorum jurisdictio, donec alius in Dignitate vel Officio succedat. *C. quoniam* 14. *eod.* Nam commissio facta intuitu Dignitatis aut Officii transit ad Successorem, tametsi res adhuc sit integra seu causa nondum coepta, ut *in cit. C. 14.* tradunt Panorm. *n. 3.* & Decius *n. 3.* aliique ferè communiter apud Sanchez *L. 8. de Matrim. disp. 27. n. 7.* Quando nam verò commissio facta sit potius intuitu Dignitatis quàm Personæ, desumendum est cum ex subjecta materia, tum ex adjunctis, maximè verò ex verbis commissionis. Sic v. g. si absolute Officiali Episcopi, aut Decano Cathedralis Ecclesiæ vel Abbatii certi Monasterij, sine expressione nominis personæ delegatæ, fiat delegatio, facta censetur intuitu Dignitatis. Sin fiat alicui expresso ejus nomine non factâ mentione Dignitatis, aut factâ quidem etiam hujus mentione, sed cum addito *ob perspectam nobis tuam fidem, peritiam &c.* aut *ex singulari, quam in tua persona habemus, fiducia &c.* censetur facta intuitu personæ. De quo fusè Sanchez *l. c. à n. 15.* & Laym. *in cit. C. 14. n. 1. & 2.*

527. Si plures sunt delegati cum clausula, ut si omnes non possunt, unus vel duo reliqui judicent, possunt illi duo procedere, si reliqui nolint, tametsi possent. *C. Prudentiam* 21. *§. Adjicimus de Offic. & potest. Judic. Deleg.* Quia etsi tergiversatio non sit impossibilitas ex parte nolentis, est tamen ex parte alterius Judicis Delegati, qui cum nolente causam cognoscere non potest, ut advertit Panorm. *in cit. C. 21. n. 2.* Si verò plures sint delegati cum dicta clausula, & unus vel plures judicio interesse aut nolint aut non possint, possunt reliqui procedere soli, neque tenentur admittere subdelegatos eorum, qui non possunt, aut non volunt. *C. coram dilecto* 34. *eod.* Is tamen, qui impeditus fuit, cessante impedimento recuperat jurisdictionem, quippe quæ non censetur amissa, sed solum suspensa fuisse. Eademque est ratio de successore ejus, qui mortuus fuit: is enim in Jurisdictione succedit defuncto, & cum reliquis Delegatis exercere eam poterit, fi

si quidem defuncto fuerit mandata ratione Dignitatis aut Officij, uti patet ex *C. quoniam 14. eod.* & *L. cum aliis C. de Curatore furiosi*. Si denique causa sit pluribus commissa sub dicta clausula, & unus Delegatorum recusetur à partibus, vel à tertio, cujus interest, & causa recusandi probabilis videatur, potest quidem ille, qui recusatus non est, solus procedere: si tamen alter, qui recusatus est, concurrat, processus erit nullus. *C. cum super 23. eod.* De causa autem suspicionis & recusationis, cognoscere ille vel illi debent, qui recusati non sunt. Si clausula illa appolita non fuit, super recusatione recurrendum est ad arbitros: si recusatur Delegatus Episcopi, ad Episcopum; uti etiam tunc, quando recusatur Episcopi Vicarius. *C. si contra 4. eod. in 6.*

528. Quando plures sunt delegati, major eorum pars obtinet, v. g. si ex tribus Delegatis duo in eandem sententiam conveniant. *cit. L. 39. ff. de Re Judic.* Excipitur casus, qui affertur *C. Pastoralis 14. de Rescript.* Quando videlicet inter plures, qui per diversa Rescripta delegati sunt, oritur controversia: tunc enim, etiam si plures ex ijs super quaestione Jurisdictionis concordent, recurrendum nihilominus est ad arbitros. Si verò Delegatorum vota contraria, sint paria numero, recurrendum est ad Delegantem, & interim, donec ipse decidat, sententia est in suspensio. *C. fin. de Sent. & re judic. L. 28. ff. eod.* Aliud statuitur de Judicibus Ordinarijs *cit. C. fin. & L. 38. ff. eod.* Horum enim vota contraria si paria sunt, illorum sententia prævalet, quæ favet Reo. Nisi causa sit favorabilis, videlicet Matrimonij, Libertatis, Dotis, Alimentorum, Testamenti &c. tunc enim eorum sententia prævalet, quæ ejusmodi causæ favet.

529. Hactenus de ijs Delegatis, quibus conjunctim causa commissa est. Si plures sint delegati in solidum, ita ut etiam seorsim & singuli jurisdictionem exercere possint, datur locus præventioni, ita ut si unus eorum causam coeperit, reliqui se intrmittere nec licitè nec validè possint: nisi is ex infirmitate aliòve justo impedimento progredi non possit; aut malitiosè nolit.

C. cum plures §. de Offic. & potest. Judic. Deleg. & L. un. ff. de Offic. Consul. Quòd si ex pluribus in solidum delegatis unus negotium inchoavit, censetur jurisdictio perpetuata etiam quoad reliquos, ita ut si Delegans moriatur, itémque Delegatus, qui causam præoccupavit, reliqui Delegati eandem finire possint: quia ab initio Judices dati sunt cum quadam communione, ut non solum conjunctim procedere possint, sed etiam seorsim, & ita quidem, ut si is, qui præoccupavit, impeditus sit, vel longè abeat, aut moriatur, alter in ejus locum succedat, & causam perficiat.

530. Dubium híc movet Lopus *ad cit. c. 8. n. 3.* an si Delegati in solidum simul cognoscere inceperint causam, unus eorum sine reliquis expedire eam possit. Respondendum cum eodem est, non posse unum eorum, nisi reliqui tacitè saltem consentiant, vel impediti sint: quia sicut uno inchoante & præoccupante procedere reliqui nequeunt, ita pariter si omnes inchoarunt, & velut præoccuparunt causam, unus sine alijs procedere non poterit.

§. VIII.

Quomodo cesset Jurisdictio Delegata.

SUMMARIUM.

531. *Jurisdictio mandata cessat vel omnino, vel solum ad tempus. Et vel ex parte Delegantis, vel ex parte Delegati.*
532. *Cessat revocatione Delegantis.*
533. *Delegatus non potest subdelegationem revocare, cceptá iam causá per subdelegatum.*
534. *Si subdelegata est causa, non ad subdelegantem, sed ad primum Delegantem appellandum est.*
535. *Revocatio publicè ignorata, aut non intimata Delegato vel Subdelegato, non impedit valorem processus.*
536. *Jurisdictio Delegati finitur morte Delegantis, re adhuc integrá.*